

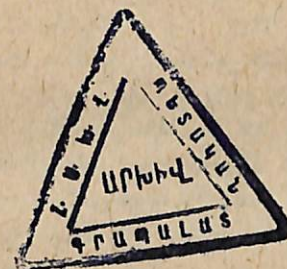
ՀԱՄ Կ (Բ) Կ XVII ԿՈՆՖԵՐԱՆՍ

**ՀԱՄ Կ (Բ) Կ
XVII ԿՈՆՖԵՐԱՆՍԻ
ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԸ**

10 APR 2018

ՀԱՄ Կ (Բ) Կ XVII ԿՈՆՖԵՐԱՆՍ

ՀԱՄ Կ (Բ) Կ
XVII ԿՈՆՖԵՐԱՆՍԻ
ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԸ

Գ Ն Տ Ա Գ Ա Ն Հ Ր Ա Տ Ա Ր Ա Կ Զ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

ՅԵՐԵՎԱՆ-1982

1/4

ՊԵՏՏՐԱՏԻ ՏՊԱՐԱՆ
ՊԵՏՏՐԱՏ 7126 (Բ)
Պ ՏՎԵՐ 594
ՏԵՐԱԺ 20.000

11-361849

Հանձնված է արտագրության 19/11—1932 թ.
Տպագրված է 23/11 1932 թ.,

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ 1931 թ. ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ՅԵՎ 1932 թ. ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

(Ընկ. Որչոնիկիձեյի գեկուցման առթիվ բնդունված բանաձևը)

I. 1931 թ. ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

XVII կուսակցական կոնֆերանսը գոհունակությամբ նշում է, վոր խորհրդային արդյունաբերությունը հենվելով նախորդ տարիների քաղաքական և տնտեսական նվաճումների վրա, 1931 թվականը բոլորեց նոր հաղթանակներով:

Վողջ սոցիալիստական արդյունաբերության արտադրանքը 1931 թ. կազմում էր 27 միլիարդ ո., վորը սալիս է աճում 21%-ով՝ 1930 թվի համեմատությամբ: ԺՏԳՆ-ի կողմից պլանավորվող արդյունաբերության արտադրանքը կազմում էր 21,8 միլիարդ ուրբ. 20,5%-ով աճում 1930 թվի համեմատությամբ, ալ թվում ծանր արդյունաբերության դժուր 11,8 միլիարդ ո.՝ 1930 թ. համեմատությամբ աճում 28%-ով: Այդպիսի աճում չի տեսել վոչ մի կապիտալիստական պետություն, անգամ կապիտալիզմի լավագույն շրջաններում:

1931 թ. արդյունաբերության մի շարք ճյուղեր հնգամյա պլանի իրենց առաջադրությունը կատարեցին և գերակատարեցին $2\frac{1}{2}$ —3 անգամ (նավթի արդյունաբերությունը, էլեկտրոտեխնիկան, մեքենաշինությունը ամբողջապես վերցրած, հրուշակային և ձկնորսության արդյունաբերությունը):

1931 թ. արդյունքներով ապահովված է արդյունաբերության հրեղային կատարումը չորս տարում:

Միևեույն ժամանակ քուր կապիտալիստական յերկրներում 1931 թվականը յեղավ ամենամոռեղ, կապիտալիզմի պատմության մեջ շտեմնված ճգնաժամի չարունակման և խորացման տարի, ճգնաժամ, վորի հետևանքով հսկայական չափով սղմվեց արտադրությունը և գրեթե լիովին կանգ առավ շինարարությունը:

Գործադուրկների թիվը Յեվրոպայում և ՀԱՄՆ-ում անցավ 25 միլիոնից, չափազանց իջավ աշխատավարձը և բացարձակապես աղքատանում են տասնյակ միլիոնավոր աշխատավորներ, մինչդեռ խորհրդային Միությունում միանգամայն վերացվեց գործադուրկությունը, արտադրության և շինարարության մեջ գրադված լանդորների թիվը 1931

թ. ամենաքանակ 2 միլիոն հոգւով, իսկ աշխատավարձը 1980 թ. համեմատութեամբ ամենաքանակ 16%-ով:

Մեկ անգամ էս փաշուհ կերպով հաստատովեց ամենաութեղի զո-
րիակիստանկանի իրարեմի գերազանցութեանը՝ կապիտալիստանկանի իրա-
ւոյթի նկատմամբ:

Վոդջ արդյունաբերության ընդհանուր աճմանը զուգընթաց, 1931 թ. ամենախորոմակ վերակական տեղաշարժեր տեղի ունեցան արդյունաբերության ներսում կուսակցության, տնտեսավար-կազմակերպիչների, պրոֆմիուսյունների, հարվածայինների, լավագույն ինժեներ-տեխնիկական աշխատողների ջանքերով, վոդջ բանվոր գատակարգի ջանքերով լայն մասշտաբով արմատացվեց նոր տեխնիկան և յուրացվեցին նոր արտադրություններ:

Արտադրութեան տեխնիկայի տիրապետումով Ստալինգրադի տր-
բակտորի գործարանում և «Կրասնիյ Պլուտիլովեց»-ում, Խարկովի տր-
բակտորի գործարանի գործարկումով և հաջող ծափալումով, վողջ մե-
քենաշինութեան վերակառուցումով, Լյովբայն արտադրող գործարան-
ներին գործարկումով և ծափալումով, Մոսկվայի և Նիժնի-Նովգորոդի
ավտոմոբիլի գործարաններին գործարկումով—այս ամենով ստեղծվեց
ուժեղ արտադրական պատվանդան, վոր ապահովում է Ժողովրդական
տնտեսութեան, նրա հետ նաև գյուղատնտեսութեան հետագա տեխնի-
կական վերակառուցումը:

1931 թ. առաջին անգամը լինելով կազմակերպիչից և սկսեց ծավալվել էլեկտրիֆիկացիայի, նավթարդյունաբերության, ածխարդյունաբերության և սև մետաղաբերության համար անհրաժեշտ խոշոր սարքավորման և ուժեղ մեքենաների արտադրությունը: Յուրացվեց բարձրորակ պողպատների արտադրությունը: Առաջին անգամը լինելով լայնորեն կիրառվեց ալյումինը և էլեկտրական զոդումը: Ծավալվում և կալիի, ադոնի և ծծմբային պարարտանյութերի արտադրությունը: Ծավալվում և արհեստական թելի արտադրությունը:

Յերերի սոցիալիստական ինդուստրացման ուղղությամբ վերցրած կուրսին համապատասխան, 1931 թ. շարունակվեց, ընդ վերում զգալիորեն ավելի մեծ չափերով, միջոցների հետագա ներդրումն արդյունաբերության նոր շինարարության մեջ: ԺՏԳ-ի կողմից ղեկավարվող արդյունաբերության հիմնական շինարարության մեջ 1931 թ. ներդրվեց 7 միլիարդ ոտբրի, փորը գերազանցում է նախորդ 2½ տարում միասին վերցրած, և մտցվեց 3½ միլիարդ ոտբրի նոր հիմնական կապիտալ, այսինքն այնքան փութան նախորդ 2½ տարում միասին վերցրած:

Այսպիսով, 1931 թվականը հանդիսանում է վճռական տեղաշարժի տարի՝ նոր հիմնական կապիտալ շահագործման ղեկը տեսականից, զորն ազդեց հանդիսացավ, մեկ կողմից, չինաբարոյություն արագույն

ժամանակ, ժյուս կողմից՝ նախորդ տարիներում հիմնադրված մի շարք խո-
շորագույն սրբեկանների շինարարության ավարտման: 1931 թվին և
1932 թ. հունվար ամսին շահագործման են դրված՝ Նիժնի-Նովգորոդի
ավտոմոբիլի գործարանը, Պարկովի տրակտորի գործարանը, Մոսկվա-
յի ավտոմոբիլի գործարանը, Ուրալի ծանր մեքենաշինության գործա-
րանի առաջին հերթը, Սարատովի կոմբայնի գործարանը, Ուրալի պը-
դնձահանության գործարանը, խիբինի ապատիտները, տրուբշատկաները
և կրեկինգները, այլ թվում՝ խորհրդային ինժեներներ Շուխովի և Կա-
պելյուշնիկովի սխեմամով շինված կրեկինգը: Գործարկման նախորդա-
կին և զամբում Մագնիտոգորսկի և Կուզնեցկի գործարանների առաջին
հերթը, Բելեգնիկի առաջին հերթը, Նեվայի, Վոզնեսենսկու քիմիական
գործարանները, Գոլակալների (ШАРИКОПОДШИШНИК) գործարանը,
դադլյասի և գործիքի գործարանները Մոսկվայում և Ն. —Նովգորո-
դում: Գործարկված է 79 ամխահանք՝ 28 միլիոն տոնն կարողությամբ
և ելեկտրական կայաններ՝ 1 միլ. կվ. կարողությամբ, այսինքն գրե-
թե ալյուրան նախորդ յերկու տարիներում (Զուլեվի, Շտերովի,
Կուզնեցկի, Մագնիտոգորսկի, Բելեգնիկի ջերմա-ելեկտրոցենտրալը և
այլն): Դրանից բացի, Դնեպրի համաշխարհային նշանակության ունե-
ցող հիդրո-ելեկտրական կայանի կառուցման աշխատանքը 1931 թ.
ալյուրան առաջ դնաց, վոր ապահովում է նրա նախատամկետ ավարտում
ու գործարկումը 1932 թ. ամռանը:

Այս խոշոր որչեկտները և ելեկտրոկայանների նոր վիթիարի կարողութունների գործարկումը արժատաեան փոփոխություններ են ժողովրդական տնտեսութեան տեխնիկական պատմանը տնտեսական և արագ առաջխաղացման նոր հնարավորություններ :

Մագնիսադորսկի ու Կուզնեցկի մետալուրգիական գործարանների և
նրանց կից Կոբա-բլիժական կոմբինատների շինարարության հաջող
ծավալումով, միաժամանակ Կուզնեցկի ածխային ավազանի զարգացու-
մով, Ուրալի ծանր մեքենաշինության գործարանի և Սիբիրի լեռնագոր-
ծական սարքավորումների գործարանի շինարարությամբ ամուր հիմք
և կառուցված նոր ուժեղ ածխա-մետալուրգիական ելույթի համար, ի
գեղմս Ուրալ-Կուզբասյան կոմբինատի, ինչպես այդ նախատեսել եր
XVI կուսհամագումարը:

Հիմնական շինարարություն և արտադրություն ծավալումն հետ միասին ժամանակ՝ խորհրդային արդյունաբերությունն իր համար ստեղծեց և տեղեւորում և նոր բանվորական և տեխնիկական կադրեր շտեմնյա՝ շահերով: 1,8 միլ. սովորողներ ԺՏԳԽ-ի սխտեմում—այդպիսին և 1931 թ. կադրերի պատրաստության ուղղությամբ կատարված աշխատանքի արդյունքը: Յեթե 1931 թ. բաց և թողնված 21.000 յերիտասարդ իմեներ ու տեխնիկ, ապա 1932 թ.՝ 38 հազար, 1933 թ.՝ 85.000 հոգի: Յեթե ֆարգործուաներից 1931 թ. բաց և թողնված 51.000 հոգի, ապա 1932 թ.

բայ եւ թողնվելու 350.000 Ժ.: Այս նոր կազմերը, վորոնք ինքնով արագորեն աճում են, կուվելով նոր տեխնիկայի տիրապետման համար մղվող պայքարում, կկազմեն սոցիալիստական արդյունաբերության հետագա ծավալման կարևորագույն պայմանը:

1931 թվականը նույնպես մեծահասարակ տարի յեղավ այն տեսակետից, վոր գիտա-հետազոտական հաստատությունների ամբողջ ցանցը (ԽՍՀՄ Ինտելեկտուալ Սկալեմիայից սկսած մինչև ճյուղային ինստիտուտները) չըջաղարձ կատարեց սոցիալիստական շինարարության կարիքների սպասարկման ուղղությամբ և սերտորեն կապվեց արդյունաբերության հետ: Արդյունաբերության գիտա-հետազոտական հաստատությունները (ինստիտուտները և նրանց մասնաճյուղերը արտադրության վայրերում) անցած տարի 141 միավորից հասան 205 միավորի: արդյունաբերական ցանցի գիտական աշխատողների թիվը 6 հազարից բարձրացավ 121½ հազարի, զգալի չափով ավելացավ բանվորական շերտը: Սրա հետ մեկտեղ պետք է նշել այն հանգամանքը, վոր կան մի շարք խոշորագույն գիտական-տեխնիկական նվաճումներ, վորոնք իրացված են տեխնիկական վերակառուցման պրոցեսում (Ֆերրո-ձուլվածքներ, հատուկ մետաղներ, թեթև մետաղներ, ավիացիա, պլաստիկ զանգվածներ, նոր շինանյութեր, համակցված գյուղատնտեսական մեքենաներ, հումքի նոր տեսակներ և տեխնոլոգիական պրոցեսների մի շարք կատարելագործումներ):

1931 թ. սկսվեց աշխատանքի կազմակերպման, արդյունաբերության ամբողջ աշխատանքի կազմակերպման վերակառուցումն ընկ. Ստալինի առաջադրած դրույթներին հիման վրա, վորոնց իրագործումը արդյունաբերության հետագա հաջողությունների պայման է հնդիսանում նոր պայմաններում—աշխատավարձի սիստեմի վերակառուցումը, պայքար հավասարեցման և ղեկավարության դեմ, պայքար բանուժի հասունության դեմ, պայքար՝ բանուժն արդյունաբերության մեջ կազմակերպված ձևով ներգրավելու և բանվորների բնակարանային-կենցաղային պայմանների հետագա բարելավման համար, տնտեսաշարժի առաջացումն ու ամրացումը, միավորումների փոքրացումը՝ նրանց ձեռնարկություններին մոտեցնելու և կոնկրետ ղեկավարություն ուժեղացնելու նպատակով, պրոլետարական արտադրական-տեխնիկական ինտելեկտի պատրաստման աշխատանքի հետագա ծավալումը, հին շխարհի ինժեներ-տեխնիկական ուժերի հանդեպ վերաբերմունքը փոխելը՝ նրանց ավելի մեծ ուշադրություն ու հոգածություն ցույց տալու ուղղությամբ, նրանց ավելի մեծ չափով աշխատանքի ներգրավելու և նրանց նախաձեռնությունը խրախուսելու ուղղությամբ:

Այսպիսով, հնգամյակի յերրորդ, մեծական տարին վերջանում է այնպիսի արդյունքներով, վորոնք նշանակում են նոր, հզոր տեխնիկական պատվանդանի ստեղծում յերկրի փողջ ժողովրդական տնտեսության

համար, առաջին հերթին՝ ծանր արդյունաբերության վերակառուցման համար: Դրանով իսկ պետք է լուծված համարել սոցիալիստական տնտեսության հիմնական կապիտալի պրոլիմը, վորը հնարավորություն է տալիս, ծանր արդյունաբերության ծավալման հետագա վիթխարի թափի հետ միասին, զարգցնել թեթև արդյունաբերությունն ու սննդաբերությունները, և գյուղատնտեսական մեքենայիչության, ելեկտրոշինարարության ու քիմիական արդյունաբերության միջոցով նոր տեխնիկական հիմք է ստեղծում գյուղատնտեսության հետագա վերակառուցման ու մեքենայացման համար:

XVII կուսակցական կոնֆերանսն արձանագրում է, վոր մեր յերկրի մեծահասարակ սոցիալիստական ինդուստրացման, սոցիալիստական եկոնոմիկայի հիմքի կառուցման ու ավարտման և ԽՍՀՄ-ի տնտեսական անկախության ապահովման այն կուրսը, վորն աղգարարեց կուսակցության XIV համագումարը և վորը զարգացրին XV և XVI համագումարները, կատարվում է վիթխարի հաջողություններով: Իյդ հաջողությունները հնարավոր դարձան շնորհիվ այն հանգամանքի, վոր հետեվողականորեն կիրառվեց հակահեղափոխական տրոցկիզմին ու աջ տրոցիստներին ջախջախող կուսակցության գլխավոր դիմը, լենինյան կի-ի ղեկավարությամբ:

II. ԱՐԴՅՈՒՆԱՅԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԳԼԽԱՎՈՐ ԹԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Չնայած այս բոլոր հսկայական նվաճումներին, 1931 թ. տարեկան զլանի քանակական և վորակական ցուցանիշները թերակատարվեցին:

Դրա հիմնական պատճառները հնդիսացան.

1. տրանսպորտի վատ աշխատանքը 1931 թ. առաջին յեռամսյակում. վորն արգելակեց արդյունաբերության արագ զարգացումը.

2) խոշոր թերությունները հենց իրեն՝ արդյունաբերության աշխատանքում, ամենից առաջ թերություններն աշխատանքի կազմակերպման գործում (հատկապես ղեկավարությունը), աշխատավարձի սիստեմում (հավասարեցումը), ներգործարանային պլանավորման և տեխնիկական ղեկավարության ասպարիզում, վորոնց արդյունքն այն յեղավ, վոր աշխատանքի արտադրողականության և ինքնարժեքի պլանը թերակատարվեց:

3) ղեկավար տնտկազմակերպությունների խոշորությունն ու կտրուկաժուրությունը ձեռնարկություններից, ձեռնարկությունների անբավարար կոնկրետ ղեկավարությունը միավորումների կողմից:

4) աշխատավարձի և աշխատանքի արտադրողականության միանգամայն անբավարար հարաբերության հետևանքն այն յեղավ, վոր աշխատավարձի ֆոնդերի զգալի գերծախս կատարվեց, վորպիսին ինքնար-

ժեքի իջեցման պլանային առաջադրություն թերակառքման կարևորագույն պատճառներից մեկն է հանդիսանում:

5) տնտեսվարիկ անբավարար արմատացումը.

6) կատարման ստուգման անբավարար լինելը:

Կոնֆերանսը գտնում է, վոր այս հիմնական թերությունների վերացման վրա պետք է կենտրոնացվեն կուտակցության և բանվոր դասակարգի ուժերը, վորպեսզի ապահովվի 1932 թ. պլանի կատարումը, վորպեսզի ե՛լ ավելի մեծ չափով, քան 1931 թ., ոգտագործվեն այն հնարավորությունները, վորը տալիս է արդյունաբերությանը տնտեսության սոցիալիստական սիստեմը:

III. 1932 թ. ՊԼԱՆԸ ՅԵՎ ՆՐԱ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Ամբողջ արդյունաբերության դժուր ըստ պլանի 1932 թվի համաքառամանված է՝ ընդհանուր արտադրանք 37,5 միլիարդ ռ., ինքնարժեքի իջեցում՝ 7%-ով: Բանվորների թիվն ամբողջ արդյունաբերության մեջ (ներառյալ շինարարությունը) պետք է ավելանա 1,2 միլիոն հոգով: Աշխատավարձը—11%-ով՝ արդյունաբերության մեջ և 5,6%-ով՝ շինարարության մեջ: Աշխատանքի արտադրողականությունը՝ 22%-ով: Հիմնական աշխատանքների ծավալը, վորն ուղիղ կախման մեջ է գտնվում արտադրության քանակական և վորակական ցուցանիշների կատարումից, լ՛ազմի՝ վերջին լրացուցիչ հատկացումների հետ միասին՝ 12 միլիարդ ռ., այդ թվում ծանր արդյունաբերությունը՝ 9,2 միլիարդ ռ.:

1932 թ. վողջ ժողովրդատնտեսական պլանի կենտրոնական խնդիրն է հանդիսանում սև մետալուրգիայի, ածխի և մեքենաշինության արտադրական և շինարարական ծրագրի կատարումը:

1) Այս կապակցությամբ արդյունաբերական պլանի առաջին արմատական խնդիրն է՝ անսլայման հաղթահարել սև մետալուրգիայի հետամնացությունը, 1932 թ. թուղի արտադրությունը հասցնել 9 միլ. տոննի, պողպատինը՝ 9,5 միլ. տոննի, գլանած յերկաթինը՝ 6,7 միլ. տոննի, վորակավոր մետաղների ձուլմանը՝ 676.000 տոննի, ընդ վորում վորակավոր և բարձրորակ մետաղների արտադրության ծավալումը հատուկ նշանակություն ունի՝ շնորհիվ ավտո-տրակտորային արդյունաբերության և մեքենաշինության այլ ճյուղերի վիթխարի աճման: Սև մետալուրգիայի շինարարական և արտադրական ծրագիրը կարգ է իրագործվել միայն այն դեպքում, յերբ պատշաճ ձևով ոգտագործվեն արտադրական հնարավորությունները, նյութական ռեսուրսները, եներգիան, բանվորների, տեխնիկական ու տնտեսական կադրերի գիտելիքներն ու ունակությունները, առաջին հերթին՝ յերթե ոգտագործվեն հենց իրեն՝ սև մետալուրգիայի հնարավորությունները:

Կոնֆերանսն ընդգծում է, վոր մետալուրգիայի կարևորագույն տեխնիկական խնդիրներից մեկն է հանդիսանում 1932 թ.՝ ապահովել հալոցների ճիշտ սնումը (շխտա): Այս խնդրի կատարումը մետալուրգիայի կողմից՝ անմիջականորեն կախված է ածխի, կոքսի և հանքային արդյունաբերությունից: Ածխի և կոքսի արդյունաբերությունը 1932 թ. պետք է բարձրացնի մետալուրգիական գործարանների տրվելիք ածխի և կոկսի վորակը: Ածխի և կոկսի մեջ մոխրի ու ծծմբի յուրաքանչյուր ավելորդ տոկոսը վատացնում է հալոցների աշխատանքը, ծանրաբեռնում է յերկաթուղային տրանսպորտի աշխատանքը, յուշորագույն կորուստներ է պատճառում ժողովրդական տնտեսությանը:

Կոնֆերանսն ուշադրություն է հրավիրում հրակայուն նյութերի արդյունաբերության աշխատանքի վճռական քարեկավման անհրաժեշտության վրա: 1932 թվին հրակայուն արդյունաբերությունը պետք է վողջ միայն լիովին կատարի նրան առաջադրված ծրագիրը, այլև բաց թողնի այնպիսի հրակայուն նյութեր, վորոնք իրենց վորակով յետ չըմնան իմպորտայինից: Այդ վերաբերում է ինչպես հրակայուն նյութերի հատուկ գործարաններին, այնպես ել մետաղագործական գործարաններին հրակայուն ցեխերին:

Կոնֆերանսը յերկաթուղային տրանսպորտի աշխատողների հատուկ ուշադրություն է հրավիրում այն հանգամանքի վրա, վոր անհրաժեշտ է բացառիկ հստակ աշխատանք կատարել մետալուրգիային հայթայթելու համար ինչպես հիմնական հումքը (հանքաքար, կոքս, ֆլյուս), այնպես ել ոժանդակ նյութերը (մագնեզիտներ, հրակայուն նյութեր, հումք՝ հրակայուն գործարանների համար): 1932 թ. յերթե կաթուղային տրանսպորտի աշխատանքով պետք է ապահովել հանքաքարի և կոքսի այնպիսի ռեզերվներ, վորոնք ապահովեն մետալուրգիական գործարանների անխափան աշխատանքը: Մասնավորապես անհրաժեշտ է ամենակարճ ժամանակում թեթևացնել Կրիվոյ Րոդի ավազանը այնտեղ կա կուտակված հանքաքրի հսկայական պաշարներից և փոխադրել գործարանները:

2) 1932 թ. արդյունաբերական պլանի յերկրորդ արմատական պայմանն է՝ կատարել 90 միլ. տոնն ածխի համույթի և 13,4 միլ. տոնն կոֆսի այրման պլանը: Այս ծրագիրն ապահովելու համար անհրաժեշտ է.

ա) ածխային բոլոր ավազաններում ածխահանման մասնակի մեխանիզացիայից վճռականապես անցնել բոլոր պրոցեսների կոմպլեքսային մեխանիզացիային, առաջին հերթին ձեռքի աշխատանքը մեքենայի աշխատանքով փոխարինելով՝ ամենից ավելի մեծ աշխատանք պահանջող պրոցեսներում—ածխաջարգումը, կոնվեյերի վրա ածելը, փորված տաբածությունը դերաններով պնդացնելը.

բ) արագացնել հանքահորերի փորումը՝ մեխանիզացիա և մշակման նոր յեղանակներ կիրառելով:

դ) վճռական տեղաշարժ կատարել ածխի վորակի համար մղվող պայքարում, առաջին հերթին այն ածխի նկատմամբ, վորը գործածվում է կոքսացման համար, վորի համար դարկ տալ ածխապարարտացման գործարանների և տեսակավորող սարքավորումների կառուցմանը, հատկապես արևելյան ավազաններում.

դ) վճռականորեն բարելավել բանվորների բնակարանային և կուլտուր-կենցաղային պայմանները, մշտական կադրեր ստեղծել և այդ հիման վրա լիովին վերացնել սեղոնայնությունը:

Հեռվից բերվող վառելանյութի գործածությունը վճռականորեն բարելավելու նկատառումով կոնֆերանսն առաջարկում է ժողովուրդը հին, Ծանր արդյունաբերության ժողովուրդին և տեղական կուսակցական կազմակերպություններին հատուկ ուշադրություն նվիրել տեղական վառելանյութային ռեսուրսների դարգացմանը (Յենթամուկովյան ավազան, Չերեմխովո, Հեռարևելյան ածխավազան, Յերգանայի ածուխ, Ուկրայինայի և Ուրալի գորշ ածուխը, Բորովիչի ածուխը, տորֆը, թերթաքարերը, Սիբիրի սալորոպիտային ածխի թորումը և այլն):

3. Արդյունաբերական պլանի յերրորդ արմատական խնդիրն է միությունական մեքենաշինության հետագա ծավալումն այն հաշվով, վոր հիմնական աշխատանքների ժողովրդատնտեսական պլանի կատարումն ապահովի խորհրդային արտադրության սարքավորումներով, ընդ վորում չողեկառի և վազոնի շինարարության, սե մետալուրգիայի և ածխարդյունաբերության սարքավորումների արտադրության ծրագիրը պետք է դրվի առաջնահերթ հարվածային առաջադրանքների շարքում:

Այս նպատակով անհրաժեշտ է ամեն կերպ դարկ տալ Ուրալի և Կրամատորի ծանր մեքենաշինության գործարանների, Սիբիրի լեռնագործական սարքավորումների գործարանի, Լուգանսկի չողեկառի կառուցման գործարանի և Նիժնի-Տադիլի վազոնաշինական գործարանի շինարարությանն ու գործարկմանը:

Յերկրի ինդուստրացման հաջողությունները, գյուղատնտեսության վերակառուցումը, քաղաքների և նոր արդյունաբերական կենտրոնների աճումը, ԽՍՀՄ-ի աշխատավորության նյութական և կուլտուրական մակարդակի բարձրացումը՝ նոր, ավելի բարձր պահանջներ են առաջադրում ժողովրդական տնտեսության այն ճյուղերի դարգացմանը, վորոնք սպասարկում են գյուղատնտեսությանը, քաղաքներին, ազգայնականության կուլտուր-կենցաղային կարիքներին: Այս պատճառով Ծանր արդյունաբերության ժողովուրդը 1932 թ. պետք է ապահովի մեքենաշինության այն ճյուղերի դարգացումը, վորոնք սպասարկում են գյուղատնտեսության բոլոր ճյուղերի կարիքները, թեթև արդյունաբերությանը, անտառային և թղթագործական արդյունաբերությանը, սնունդարդյունաբերությանը, կոմունալ շինարարությանը, ազգաբնակու-

թյան կուլտուր-կենցաղային կարիքները բավարարման համար նախատեսված ձեռնարկությունների շինարարությունը:

Իբրև 1932 թ. կարևորագույն մի խնդիր, պետք է դնել նորագույն տեխնոլոգիական մեթոդների արմատացումը մեքենաշինության բոլոր ճյուղերում՝ սարքավորումների ըստ ամենայնի լրիվ ոգտագործման, արտադրանքի միավորին ընկնող նյութերի մսխման կրճատման և արտադրանքի վորակի բարձրացման համար:

Մետաղի տնտեսման նպատակով անհրաժեշտ է լայն ծավալել կոնստրուկցիաների վերանայման աշխատանքը՝ նրանց ավելի թեթև դարձնելու, մշակման համար գործածվող ավելորդ նյութերը կրճատելու, ձուլարանների և դարբնոցների մնացուկները կրճատելու, կամավոր կոնստրուկցիաները զոդված կոնստրուկցիաներով փոխարինելու, խոտանը վոչնչացնելու, մնացուկներն ոգտագործելու ուղղությամբ, վորպեսզի, մեքենաշինությանը հատկացված մետաղի քանակի սահմաններում, ավելի մեծ քանակությամբ մեքենաներ արտադրվեն:

Մեքենաշինության մետաղի անխափան մատակարարման նպատակով անհրաժեշտ է հատուկ ուշադրություն դարձնել փոքր մետալուրգիայի (մեքենաշինական գործարանների մետալուրգիան) առավելագույն զարգացմանն ու դարգացմանը և նրան դնել հրակայուն նյութերի ու այլ նյութերի մատակարարման տեսակետից նույն պայմաններում, ինչ հիմնական մետալուրգիան:

Ժողովրդատնտեսական պլանի հիմնական խնդիրների, հատկապես Ծանր արդյունաբերության առաջատար ճյուղերի ուժգին դարգացման խնդիրների ապահովումը պահանջում է եներգետիկական բազայի հետագա ընդարձակում: 1932 թ. ելկտրոշինարարական ծրագիրը նշում է նոր կարողությունների գործարկումը Միության խոշորագույն կայաններում, մոտ 1,5 միլ. կիլովատ ընդհանուր քանակով, վորը հավասար է ամբողջ ԳՈՆԵԼՈՒ-ի պլանի ծրագրին: Ելկտրիֆիկացիայի 1932 թ. պլանի բնորոշ առանձնահատկությունը հանդիսանում է այն, վոր խիստ ավելանալու է հիդրոէլեկտրակայանների կարողությունը և ամենաուժեղ չափով զարգանալու յեն ջերմա-ելկտրոցենտրալները (մոտ 0,5 միլ. կվ. հիդրոէլեկտրակայաններում և 16 ջերմա-ելկտրոցենտրալների կառուցում, 800-000 կվ. ընդհանուր կարողությամբ, մոտ 300-000 կվ. տեպլոֆիկացիոն կարողության գործարկում 1932 թ.): Այս ծրագիրը պետք է կատարել ինչ գնով ուղղում է լինի:

Այսպիսով, 1932 թ. շինարարական ծրագրի կատարումը պետք է նոր, ել ավելի մեծ բեկում ապահովի ելկտրոմատակարարման ասպարեկում: Այս խնդրի կատարումն առանձնապես դնում է խոշոր ելկտրոտեխնիկական արդյունաբերության, գուրբինաշինության և կաթսայաշինության, մասնավորապես ազրեզատների կոմպլեկտային արտադր-

ման համար անհրաժեշտ ուժանդակ սարքավորումների և ապարատների արտադրություն ուժգին դարձացման հարցը:

Գումալուր մետալուրգիայի և ֆիմիայի նկատմամբ, վորոնց պլանի կատարումից է կախված ժողովրդական տնտեսություն մի շարք ճյուղերի աշխատանքը, կոնֆերանսը կուսակցական կազմակերպությունների, բանվորների, տնտեսավարների, ինժեներների և տեխնիկների ու չադրությունն և հրավիրում այն հանդամանքի վրա, վոր անհրաժեշտ և ապահովել կառուցվող ձեռնարկությունների առավելագույն գործարկումը և արագորեն տիրապետել արտադրական պրոցեսը թե՛ արգեն գործող և թե՛ նոր գործարկվելիք ձեռնարկություններում: Գումալուր մետալուրգիայի և քիմիական արդյունաբերություն հետագա լայնածավալ զարգացումը պահանջում է ամեն կերպ ծավալել մեքենաշինության համապատասխան ճյուղերը և մինչև այժմ արտասահմանից ներմուծվող մեքենաների ու ապարատների արտադրությունը:

1932 թ. արդյունաբերական պլանի վարկերադույն խնդիրներին մեկն է հանդիսանում ե՛լ ավելի ուժգին թափով ավելացնել թեթև և անդր արդյունաբերության արտադրանքը, քան անցյալ տարի, մոբիլիզացիայի յենթարկել հումքային ռեսուրսները, ծավալել նոր տեսակի հումքերի արտադրությունը, նրանց ռացիոնալ ոգտագործումը և բաց թողնվող արտադրանքի վորակի բարձրացումը:

Անհրաժեշտ համարել ուժեղ թափով կառուցել նոր մասկոմբինատներ, կոնսերվի և շաքարի գործարաններ, հացի գործարաններ և այլն, ինչպես նաև տեքստիլ կոմբինատներ Միջին Ասիայում և Արևմտյան Սիբիրում, նրանց գործարկել սահմանված ժամկետներին, վորպիսին պետք է վճարանորեն առաջ շարժի սննդագործական և թեթև արդյունաբերության տեխնիկական պատվանդանի վերակառուցման գործը:

IV. ԱՐՏԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՌԱՅԻՈՆԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ, ՎՈՐՊԵՍ ՊԼԱՆԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԿԱՐԵՎՈՐԱԳՈՒՅՆ ՊԱՅՄԱՆ

Ամբողջ արդյունաբերության արտադրանքը 36 տոկոսով ավելացնելու, 12 միլիարդ ռուբլու հիմնական շինարարությունը, այդ թվում՝ ծանր արդյունաբերության գծով 9,2 միլիարդ ռուբլու հիմնական շինարարություն իրագործելու ուղղությամբ կուսակցության առաջադրած խնդրի կատարումը պահանջում է կուսակցության, բանվոր դասակարգի, ինժեներ-տեխնիկական ուժերի, արհեստակցական և տնտեսական կազմակերպությունների ջանքերի հսկայական լարում:

Գործող գործարանների աշխատանքին և նրանց արտադրության կազմակերպմանը պետք է առաջնահերթ ուշադրություն դարձվի, վորովհետև նրանց արտադրական պլանի կատարումը հիմնական շինարարության հաջող ընթացքի անհրաժեշտ պայմանն է հանդիսանում: 1932

թվին գործարկվելու յեն նոր կամ արմատապես վերակառուցված տանակ և հարյուրավոր ձեռնարկություններ, վորոնք զինված են լինելու համաշխարհային նորագույն տեխնիկայով, գործարկվելու յեն հսկայական արտադրական կարողություններ: Կարճ ժամանակում ձեռնարկություններ լիակատար կարողություն տիրապետելը, հրամատարական կադրերի և բանվորների ընտրություն ու ճիշտ դասավորումը, ընդհանրապես ձեռնարկության և մասնավորապես յուրաքանչյուր դադաչահի, յուրաքանչյուր մեքենայի, յուրաքանչյուր ագրեգատի աշխատանքի ճիշտ կազմակերպումը և այդ հիման վրա աշխատանքի արտագրողականություն բարձրացումը թե՛ նոր և թե՛ հին ձեռնարկություններում, — այդպիսին է արդյունաբերության վճարական կազմակերպության խնդիրը 1932 թ.:

XVII կուսակցական համագումարն անհրաժեշտ է համարում.

ա) վերջ տալ դիմադրություն—յուրաքանչյուր դադաչահի, յուրաքանչյուր մեքենայի, յուրաքանչյուր ագրեգատի վրա, յուրաքանչյուր բանվորական վայրում դնելով մշտապես աշխատող և տվյալ աշխատանքի համար պատասխանատու աշխատողի, արմատախիլ անել դիմադրությունը վերանորոգման, խոտանի դործում, արտադրանքը ձեռնարկության ներսում ցեխից ցեխ և դադաչահից դադաչահի փոխադրելու գործում:

բ) վերջ տալ աշխատավարձի հավասարեցմանը, վոր ջնջում է սահմանները վատ և լավ աշխատանքի միջև:

գ) ապահովել աշխատանքի վարձատրության հավասարեցման վերջնական վերացումը արդյունաբերության ճյուղերի միջև, աշխատավարձի մակարդակի տեսակետից առաջին տեղերն ապահովելով մետալուրգիայի, ածխի և մեքենաշինության համար:

դ) աշխատանքի ճիշտ կազմակերպման և ներգործարանային պլանագործման հիմքում պետք է դրվի տեխնիկական նորմավորումը: Ձեռնարկություններում տեխնոլոգիական կազմակերպման պատասխանատվությունը դնել դիրեկտորների, տեխնիկական դիրեկտորների և ցեխային ինժեներ-տեխնիկական անձնակազմի վրա:

յ) առաջին պլանի վրա դնել վարպետի և բրիգադիր-հրահանգչի դերը, վորպես աշխատանքային պրոցեսների անմիջական կազմակերպիչների (ընդարձակելով նրանց իրավունքները), վորի համար ուշիուով ընտրել վարպետների և բրիգադիրների կազմը, նրանց համար ապահովել լավագույն նյութական գրությունը և անհրաժեշտ տնտեսական հեղինակությունը ցեխում, ձեռնարկությունում:

զ) առավելագույն հոգածություն և ուշադրություն ցուցաբերել ինչպես հին, այնպես էլ նոր սերնդի ինժեներ-տեխնիկական անձնակազմի հանդեպ, տեխնիկների և ինժեներների համար ապահովել հանձնարարված աշխատանքի պատասխանատու ղեկավարի պատշաճ տեղը և

խրախուսել նրանց նախաձեռնությունը նոր արտադրություններ կազմակերպելու, նյութերի տնտեսման և արտադրանքի վորակի լավացման ռազմական-կառավարական միջոցառումներ վորոնելու և կիրառելու գործում, արտադրության կազմակերպումը լավացնելու գործում և այլն.

ե) տնտեսաշխարհի և պայմանադրային կարգապահության հետադաժանումը.

ը) ապահովել ձեռնարկությանն ու աղբյուրային հասցված կոնկրետ ղեկավարությունը, ուշի ուշով ստուգել և ապահովել տրված առաջադրության կատարումը, տնտեսարմինների ղեկավարների կողմից տիրապետել արտադրության տեխնիկական, տնտեսական և ֆինանսական կողմին:

XVII կուսակցական կոնֆերանսը հավանություն է տալիս ՀամԿ(բ)ԿԿ-ի վորոշմանը թեթև ու անտառային արդյունաբերություն ժողկոմատներ ստեղծելու և ԺՏԳՈ-ը Ծանր արդյունաբերության ժողկոմատի վերածելու մասին:

V. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄԸ

Կոնֆերանսը գտնում է, վոր 1932 թվին հիմնական շինարարությունն պլանը կատարելու և տարվա ընթացքում նոր ձեռնարկություններ առավելագույն չափով գործարկելու համար անհրաժեշտ է.

ա) կոնկրետացնել նյութական ու ֆինանսական միջոցները և մարդկային ուժերը շինարարության այն կարևորագույն ոլորտներում, վորոնք 1932 թ. ընթացքում կարող են գործարկվել հերթ առ հերթ կամ մեծությամբ:

բ) վորջնացնել սեզոնայնությունը և անցնել ամբողջ ֆրոնտով շինարարության ամբողջ տարվա ընթացքում, ամեն կերպ ոգտագործելով խոշորագույն շինկազմակերպությունների և կառուցող մշտական բանվորների աճող կազմերի 1931 թ. փորձը.

գ) պատրաստել տարածություններն ու ոժանդակ ձեռնարկությունները և խնամքով մշակել շինարարության վարման պլանը.

դ) լայնորեն արմատացնել մեխանիզացիան և լրիվ ոգտագործել մեխանիզմները.

ե) ամեն կերպ արմատացնել և զարգացնել նոր ու տեղական շինանյութերը և նրանցից շինված կոնստրուկցիաները.

զ) վճռականորեն շարունակել մետաղը փայտով և յերկաթաբետոնով փոխարինելու աշխատանքը.

է) ելլալով վճռաբար անցնել ստանդարտ տիպային և հավաքական շինարարությունը, չենքերի՝ փորձով արդարացված տիպերի արմատացման հիման վրա.

ը) վճռականորեն անցնել աշխատանքի պրոգրեսիվ-գործարքային փորձարմանը և սրաբարել հոսունություն դեմ:

Նոր ձեռնարկությունների լրիվ կարողության տրադյուրացման համար բացառիկ նշանակություն ունի, ինչպես ցույց տվեց 1931 թ. փորձը, այդ գործարանների գործարկման ճիշտ նախադատրաստումը, Դրա համար անհրաժեշտ է.

ա) ժամանակին պատրաստել նոր ձեռնարկությունների ինժեներ-տեխնիկական կազմերը, հրահանգիչ-բրիգադիրները և բանվորական ռեժի, մասնավորապես ստեղծել կառուցողների մշտական կազմեր.

բ) ժամանակին պատրաստել սահմանակից արտադրությունները և ժառանգարման բաղաները.

գ) առանձին մասերն ու զեկերը գործի գցել արդեն իսկ մոնտաժի գործեսում, չսպասելով ամբողջ գործարանի գործարկմանը:

1932 թվին հատուկ ուղադրություն պետք է դարձնել նոր ձեռնարկություններում բնակարանային ու կուլտուր-կենցաղային շինարարություն ծավալելուն, դրա համար ամեն կերպ ոգտագործելով տեղական և նոր շինանյութերը, լայնորեն գործադրելով ստանդարտ տիպային ու հավաքական շինարարությունը:

VI. ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՄԵԽԱՆԻԶՄԱՆ ՑԵՎ ՎՈՐԱԿԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԻ ԲԱՐԵԼԱՎՈՒՄԸ

XVII կուսակցական կոնֆերանսը բոլոր կուսակցական կազմակերպությունների և իրեն՝ արդյունաբերության ուղադրությունն է հրավիրում այն հանգամանքի վրա, վոր անհրաժեշտ է արագացնել մեծ և ծանր աշխատանքների մեխանիզացիան ինչպես արտադրության, այնպես եւ շինարարության մեջ, հատկապես այնպիսի ճյուղերում, ինչպես քարածխի, մետաղաբերության, լեռնահանքային, փայտամթերման, տորֆի մշակման աշխատանքները, տրանսպորտային և բարձման-դատարկման աշխատանքները:

Մեխանիզացիայի լայն արմատացումը միանգամայն անհրաժեշտ է գտնում ինչպես բեռների հսկայական հոսանքների փոխադրությունն պահանջող արտադրության և շինարարության պլանի հաջող կատարման համար, այնպես եւ ծանր աշխատանքներում և միասակար արտադրություններում մեծի աշխատանքը փոխարինելու համար:

Կոնֆերանսն անհրաժեշտ է համարում, վոր արդեն իսկ 1932 թ. պլանում նախատեսվի արդյունաբերության թված ճյուղերին մեխանիզմներ և յերկաթուղային ու ավտոմոբիլային տրանսպորտի միջոցներ ռեժի թափով մատակարարելու գործը:

Արդյունաբերության վողջ հետագա զարգացման հիմքում պետք է դրվի աշխատանքի արտադրողականության արագ բարձրացումը, վոր-

պիսին միանգամայն իրագործելի չե դառնում շնորհիվ նոր մեքենաների և ապարատների գործադրման: Ընթացիկ տարում արդյունաբերության բոլոր ներքին ուսուրանքը և թաղնված հնարավորությունները մոբիլիզացիայի յենթարկելու առանձնապես սուր անհրաժեշտությունը, տեխնիկական վերակառուցման վիթխարի խնդիրների հիման վրա (այդ թվում՝ արդյունաբերության աշխարհագրական ձիշտ տեղադրման և իրար մոտիկ արտադրությունների տեխնիկական համակցման խնդիրը), պահանջում է բացառիկ ուշադրություն ցուցաբերել վերակառուցման ցանկիչների նկատմամբ, թե տնտեսական (ինքնարժեք, աշխատանքի արտադրողականություն և այլն), և թե՛ տեխնիկական ցուցանիշների գծով, վորոնք կազմում են նրանց նյութական հիմքը (մեքենաների և ագրեգատների կարողությունների պատշաճ ողորդործում, վառարանների ողորդործման համապատասխան կոնֆիցիենտներ, տեխնոլոգիական պրոցեսների պատշաճ արագություն և այլն):

Արտադրության ուսցիտնալացումն ու ստանդարտացումը, նյութերի, հատկապես դեֆիցիտային նյութերի ծախսման ամենախիստ խնայողությունը, արտադրանքի միավորին ընկնող մետաղի և վառելանյութի խնայողությունը, ելեկտրո-ամուսղեն դոզման լաջն արմատացումը, նոր տեխնոլոգիական պրոցեսների լիակատար յուրացումը, անխնա պայքարը կորուստների դեմ, արտադրանքի վորակի ապահովումը, հատկապես մետաղուրդիայում, սկսած հանքաքարի վորակից մինչև պատրաստի ֆարրիկատները, — այս բոլորը վորակական ցուցանիշների լավացման և ներարդյունաբերական կուտակման աման անհրաժեշտ նախադրանքն են հանդիսանում: Այս խնդիրները թելադրում են ե՛լ ամելի ծավալել տեխնիկայի տիրապետման պրոցեսը գիտա-հետադոտական հաստատությունների և արդյունաբերության հետզհետե ամելի ու ամելի սերտ գործակցության հիման վրա, մասնավորապես գործարանային լաբորատորիաների վնռական ուժեղացման և խոշոր նորակառույցներին կից այդպիսիք կազմակերպելու հիման վրա: Գիտա-հետադոտական ինստիտուտների աշխատանքը վոյ մի կերպ չպետք է սահմանափակվի լաբորատորիաների պատերից ներս, այլ անպայման պետք է հասցվի գործարաններում աշխատանքը կազմակերպելու աստիճանին: Գիտա-հետադոտական հաստատությունների ուշադրությունն առանձին սրությունը պետք է դարձվի այն խնդիրների վրա, վոր առաջադրում է 1932 թ. պլանը: Տեխնիկական ակտիվի և տնտեսաամալրների ուշադրությունը պետք է ամբողջապես սրվի տեխնիկական ղեկավարության խնդիրների ուղղությամբ: Միայն այդ պայմաններում հնարավոր կլինի հաղթական կերպով լուծել 1932 թ. պլանի առաջադրած խնդիրները:

Ժողովրդական տնտեսության տեխնիկական վերադինման բայլը վիկյան տեմպերը պահանջում են վորակյալ աշխատանքի հսկայական աճում և արդյունաբերության տեխնիկական կադրերի արագ ամելացում: Այս աննախընթաց տեմպերը, բանվորների և ինժեներ-տեխնիկական աշխատողների լաջն խավելի, այդ թվում նաև նոր բանվորների խոշոր մասսաների կողմից տեխնոլոգիական պրոցեսներին տիրապետելու անհրաժեշտությունը կարևոր են դարձնում, աստացիոնար ուսուցման ամբողջ ցանցում պլանային կարգով կադրեր պատրաստելուց բացի, զարգացնել արտադրական-տեխնիկական պրոպագանդը: Նշելով այդ գործի նշանակության թերադնահատությունը տնտմարմինների և պրոֆմիտությունների կողմից, կոնֆերանսն անհրաժեշտ է համարում բավարար նյութական պատվանդան ապահովել 1932 թ. իրացնելու համար արտադրական-տեխնիկական պրոպագանդի, մասնավորապես արդյունաբերության բոլոր ձյուղերի դծով ղեկավար ձեռնարկներ և տեխնիկական տեղեկատուներ թարգմանելու և հրատարակելու աշխատանքների լաջն պլանը:

Սոցիալիստական արդյունաբերության վիթխարի ծավալմանը քաշակապես և վորակապես համապատասխանող կադրերի պատրաստումը 1932 թ. պլանի հաջող կատարման անհրաժեշտ պայմանն է հանդիսանում: Այս վերաբերում է ինչպես սոորին և միջակ, այնպես էլ բարձր տեխնիկական անձնակազմին, գիտա-հետադոտական աշխատողների կադրերին, վարպետ-բրիգադիրների պատրաստմանը, ընդ վորում անհրաժեշտ է առանձին ուշադրություն դարձնել տեխնիկական նորմավորման կադրերի վերապատրաստմանը: Անհրաժեշտ է բարձրացնել այդ կադրերի վորակավորումը, աստացիոնար ուսուցման վողջ սիստեմում ապահովելով վորակական կողմը: Բարձրագույն ինժեներ-տեխնիկական կազմը պետք է գտնվի ժամանակակից համաշխարհային տեխնիկայի բարձրության վրա և լիովին գիտենա մեր տնտեսության առանձնահատուկ պայմանները: Տեսական ուսուցմանը տեխնիկական ԲՈՒՀ-երում պետք է ուղեկցի դործնական փորձը ձեռնարկություններում, և վարչական պոստերի առաջ քաշելու գործը պետք է յենթադրի, ըստ կանոնի, նախնական դործնական ստափ:

Կոնֆերանսն առանձին ուշադրություն է հրավիրում այն հանգամանքի վրա, վոր անհրաժեշտ է դարգացնել լաջն գիտական-տեխնիկական հասարակայնությունը, ձեռնարկությունների բանվորական ակտիվից (հարվածայիններ, զյուրադրանք, ուսցիտնալիզատորներ) մինչև գիտական-տեխնիկական խնդիրները: Միմիայն այդ հասարակայնության ծավալմանը, սոցիալիստական մրցման, փորձի լաջն փախանկման և այլ վիթխարի վրա, կարող է արագացվել սոցիա-

լիազորական արդյունաբերության տեխնիկական կադրերի մասսայական
ավելացման պրոցեսը: Բանվոր դասակարգի տեխնիկական կուլտուրա-
կան լայն մասսաների պատրաստումը և նորագույն տեխնիկայի հիման
վրա տարվող գործի պատասխանատու ղեկավարման համար իրոք ըն-
գունակ ինժեներ-մասնագետների պատրաստումը, — այդ և խնդիրը:

1932 թ. պլանի կատարումը պահանջում է մոբիլիզացիայի յեն-
թարկել կուսակցության և բանվոր դասակարգի բոլոր ուժերը, ե՛լ ավելի
հավալել սոցիալիստական մրցումը և հարվածայնությունը, վորպե՞ս
պլանի համար մղվող պայքարի ամենազինավոր լծակներ:

1932 թվին հանդիսական պլանի, հարվածայնության և սոցմրցման
հիմնական լոգոնդը յուրաքանչյուր ձեռնարկության համար պետք է լի-
նի հետևյալը — սովյալ նյութական միջոցներով, ավելի մեծ խնայողու-
թյան, արտադրական հնարավորությունների լավագույն ռգտագործ-
ման, ուժերի լավագույն մոբիլիզացիայի և լավագույն գործնական ղե-
կավարության հիման վրա, յերկրին տալ ավելի շատ արտադրամե և
լավագույն վարակ:

XVII կուսակցական կոնֆերանսը՝ հաստատապես հավատացած և,
վոր բանվոր դասակարգը, տնտեսավարները, ինժեներ-տեխնիկական
աշխատողները, հետևելով լենինյան կուսակցությանը, նրա հիմ-ի ղեկա-
վարությանը, կկատարեն 1932 թ. մեծ աշխատանքների պլանը և գրե-
նով կավարտեն առաջին հնգամյակը 4 տարում:

ԴԻՐԵԿՏԻՎՆԵՐ ԽՍՀՄ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ 2-ՐԴ ՀՆԳԱՄՅԱ ՊԼԱՆԸ ԿԱԶՄԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԸՋԳ. ԸՋԳ. Մոլոտովի և Կուլիչի զեկուցումների առթիվ ընդունված
քանակը)

1. ԱՌԱՋԻՆ ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1. Հնգամյակը 4 տարում իրագործելու համար մղված պայքարի
հաջողություններն իրենց արտահայտությունը գտան սոցիալիզմի հաղ-
թական շինարարության մեջ ԽՍՀՄ-ում: Սոցիալիզմի այդ հաջողու-
թյունների հիմք հանդիսանում է ինդուստրացման քաղաքականությու-
նը, ծանր ինդուստրիայի բարձրացումը, արտադրության միջոցների
արտադրման ծավալումը: Անցած ժամանակաշրջանում մեր ծանր ար-
դյունաբերությունը կանգնեցված է ամուր վրձների վրա և դրանով իսկ
ստեղծված է սեփական բազա վողջ ժողովրդատնտեսության վերակա-
ռուցման ավարտման համար, սոցիալիստական խոշոր մեքենայական ին-
դուստրիայի պատվանդան: Վերջին տարիների ընթացքում ծավալվեց
նոր ձեռնարկությունների շինարարությունը և արդեն ստեղծված են
ձեռնարկություններ, վորոնք արդյունաբերության մի քանի ճյուղե-
րում առաջ են անցնում յեվրոպական տեխնիկայի մակարդակից: Դրա
հետ միաժամանակ նշանակալիորեն աճել է թեթև արդյունաբերությու-
նը, իսկ սննդարդյունաբերության ծավալման տեմպը մեծապես գերա-
շանցել է հնգամյա պլանի առաջադրանքները:

2. Գյուղատնտեսության ասպարիզում տեղի յե ունեցել արմատա-
կան բեկում, վորն արտահայտվել է նրանով, վոր գյուղի չքավոր ու մի-
ջակ մասսաները վերջնական չըջադարձ են կատարել ղեպի սոցիալիզմ:
Իշխող դերքը գյուղատնտեսության մեջ գրավել են սոցիալիստական
ձևերը (կոլտնտեսությունները և խորհրդային կոլտնտեսությունները): Խորհրդա-
յին Միությունը մամր և մամրագույն հողագործության յերկրից վերած-
վել է յերկրագնդի ամենախոշոր հողագործական յերկրի՝ կոլեկտիվաց-
ման, խորհրդային կոլտնտեսության ծավալման, մեքենայական տեխնիկայի
լայն կիրառման հիման վրա: Սոցիալիզմի այս հաղթությունը, վոր լու-
ծում է պրոլետարական հեղափոխության ամենակարևոր խոշոր խնդի-
րը, ունի համաշխարհային պատմական նշանակություն:

3. Առաջին հնգամյակի սոցիալիստական շինարարության կարևո-
րագույն արդյունք հանդիսանում է կապիտալիզմի արմատների վերջ-

նական հիմնադրվումը գյուղում, վորը կանխորոշում է կապիտալիստական տարրերի լիակատար վերացումը և դասակարգերի լրիվ վոչնչացումը: Սոցիալիզմի հիմքի կառուցման ավարտումը իՍՋՄ-ում նշանակում է, վոր լենինյան «ո՞վ-ում» հարցը լուծված է ընդդեմ կապիտալիզմի և հոգուտ սոցիալիզմի ամբողջությամբ ու անդառնալիորեն, թե՛ քաղաքում և թե՛ գյուղում:

4. Սոցիալիստական շինարարության բայլչեիկյան տեմպերի իրագործման, պարագիտային դասակարգերի հիմնականում վերացման հետևանքով, արդեն իսկ առաջին հնգամյակում վերացվում են մարդասիրական մարդուն շահագործելու հիմունքներն ու աղքատը, կապիտալիստական յերկրները համար անհասանելի տեմպերով աճում է ժողովրդական յեկամուտը, վոչնչացված են գործադրվությունը և աղքատությունը (պառուկերիցմը), վոչնչանում է «դների մկրատը», հակագրությունը քաղաքի և գյուղի միջև, տարեց-տարի աճում է բանվորները և աշխատավոր գյուղացիների բարեկեցությունն ու կուլտուրական մակարդակը, նվազում է մահացությունը, արագ աճում է իՍՋՄ աղքատականությունը:

5. Այս բոլոր նվաճումներն արդյունք են բանվոր դասակարգի և աշխատավոր գյուղացիների ամենալայն մասսաների հեղափոխական ակտիվության հսկայական աճման, հետևանք են սոցիալիստական մըրցության, հարվածայնության հսկայական բարձրացման, վերջապես հետևանք են մեր կուսակցության լենինյան քաղաքականության, վորը (կուսակցությունը) հետևողականորեն կիրառել է ամբողջ Ֆրոնտով ծավալված հարձակում կապիտալիստական տարրերի դեմ:

6. Կուսակցությունը ձեռք է բերել այդ հաջողություններն այն պայքարում, վոր մղել է՝ այժմ բուրժուական հակահեղափոխության առաջավոր ջոկատի վերածված արոցկիզմի բուրժուական թեորիայի դեմ, մի թեորիա, վորն անկարելի յե համարում սոցիալիզմի կառուցումը մեկ յերկրում, վորն անխուսափելի յեր համարում կապիտալիզմի ռեստավրացիա:

Կուսակցությունը ձեռք է բերել այդ հաջողություններն այն պայքարում, վոր մղել է աջ ոսկորոտնիզմի դեմ, վորի վարած գիծը վոչ միայն հանդում եր սոցիալիստական հարձակման քաղաքականության վիժեցմանը, այլև ուղղակի կապիտալիզմի կուլակության և բուրժուական տարրերի հանդեպ:

Միայն վճռական պայքար մղելով ինչպես «ձախ», նույնպես և աջ ոսկորոտնիզմի ու դրանց նկատմամբ ցուցաբերվող հաշտվողականության դեմ, հանուն մեր կուսակցության գլխավոր դծի, Համ. Կ(Բ)Կ օրհանգի 1-ին հնգամյակը 4 տարում իրագործելու Ուսադրյալները, դասակարգային քննադատ ջախջախումը և սոցիալիզմի հաղթանակը իՍՋՄ-ում:

Առաջին հնգամյակի իրագործման հաջողությունները պատվանդան պատրաստեցին սոցիալիզմի հետագա և՛ ավելի հուժկու աճման համար իՍՋՄ-ում:

Համ. Կ(Բ)Կ XVII կոնֆերանսը գտնում է, վոր յերկրի ահագին բնական հարստությունները, սոցիալիստական շինարարության բայլչե-վիկյան տեմպերը, բանվորական և կոլտնտեսական լայն մասսաների առող ակտիվությունն ու կուսակցության ճիշտ գիծը, լիովին ապահովում են սոցիալիստական տնտեսության արտադրողական ուժերի այնպիսի ծավալումը յերկրորդ հնգամյակում, վորի հիման վրա վերջնականապես կվերացվեն կապիտալիստական տարրերը՝ իՍՋՄ-ում: Կոնֆերանսը գտնում է. վոր յերկրորդ հնգամյակի հիմնական քաղաքական խնդիրը հանդիսանում է կապիտալիստական տարրերի և առհասարակ դասակարգերի վերջնական վերացումը, դասակարգային տարբերություններ և շահագործում ծնող պատճառները լիակատար վոչնչացումը եկոնոմիկայում և մարդկանց զիտակցության մեջ կապիտալիզմի մնացորդների հաղթահարումը յերկրի ամբողջ աշխատավոր բնակչության վերածումը անդասակարգ սոցիալիստական հասարակության՝ զիտակց և ակտիվ շինարարների:

Պարագիտային դասակարգային տարրերի վերացման և ամբողջապես աշխատավորների տնորինությանը հանձնվող ժողովրդական յեկամուտի ընդհանուր աճման հիման վրա, պետք է ձեռք բերել բանվորական և գյուղացիական մասսաների բարեկեցության նշանակելիորեն ավելի արագ բարձրացում և ըստ այդմ վոչ բնակարանային ու կոմունալ գործի վճռական բարելավումը իՍՋՄ-ում: Կոնֆերանսի առաջին գտնում է, վոր աղքատականությանը տրվելիք հիմնական սպառողական ապրանքների և այդ թվում նաև սննդի առարկաների քանակը 2-րդ հնգամյակի վերջին պետք է ավելանա առնվազն յերկու-յերեք անգամ առաջին հնգամյակի վերջի համեմատությամբ:

1. Այս խնդիրների կենսագործումը հնարավոր է միայն ամբողջ ժողովրդատնտեսության—արդյունաբերության, տրանսպորտի, գյուղատնտեսության—ծավալումն տեխնիկական վերակառուցման բազայի վրա:

Առաջին հնգամյակի սկզբին իՍՋՄ հիմնականում ապարտեց վերականգնման ժամանակաշրջանը և վերջին տարիներում վոտք դրեց վերակառուցման ուղին ժողովրդական տնտեսության մի շարք հիմնական ճյուղերում, մասնավորապես մետաղագործության, մեքենաշինության, ածխադյուղաներության, ասպարիզում, դեռ չենք ասում ավելի վաղ արդեն կիրառված եկոնստրուկցիայի մասին նավթարդյունաբերության ասպարիզում: Հատուկ տեղ է դրավում գյուղատնտես-

սուբյան լայնորեն ծավալված վերակառուցումը՝ տեխնիկական նոր
գյուտանորանի վրա: Սակայն առաջին հնգամյակում ձեռք բերված հա-
ջողություններն այդ ասպարիզում հանդիսանում են միայն սկիզբը
ժողովրդատնտեսության տեխնիկական վերակառուցման իրականաց-
ման: Մինչդեռ այժմյան անբավարար և բացի այդ արդեն հնացած,
մաշված սարքավորման գոյություն պայմաններում արդյունաբերու-
թյան և տրանսպորտի ասպարիզում, ել չենք խոսում գյուղատնտեսու-
թյան մասին, — առանց կիրառելու տեխնիկական վերակառուցում ժո-
ղովրդատնտեսության բոլոր ճյուղերում, առանց ստեղծելու նրանց
համար նորագույն մեքենական տեխնիկայի բազա, անկարելի չե ապա-
հովել սոցիալիստական շինարարության բայլչևիկյան տեմպերը, վոր-
պիսի տեմպեր պահանջում և յերկրորդ հնգամյա պլանի հիմնական
խնդիրների իրականացումը:

Այս պատճառով Համ. Կ(բ) 17-րդ կոնֆերանսը գտնում և, վոր
յերկրորդ հնգամյակի հիմնական, վնասակամ տնտեսական խնդիրը համ-
դիսանում և ամբողջ ժողովրդատնտեսության վերակառուցման ավար-
տումը և ժողովրդատնտեսության բոլոր ճյուղերի համար նորագույն
տեխնիկական պատվանդան ստեղծելը: Տեխնիկական վերակառուցման
ավարտման գործում առաջատար դերը պատկանում և խորհրդային մե-
քենաշինությանը:

Տեխնիկական վերակառուցման ավարտման գործում առաջատար
դերը պատկանում և խորհրդային մեքենաշինությանը: Կոնֆերանսը
անհրաժեշտ և գտնում ավելացնել մեքենաշինության արտադրանքը
հնգամյակի վերջում առնվազն յերեք—յերեք ու կես անգամ 1932 թվի
համեմատությամբ, այնպիսի հաշվով, վորպեսզի արդյունաբերության,
տրանսպորտի, կապի, գյուղատնտեսության, առևտրի և այլն վերա-
կառուցման բոլոր պահանջները սպասարկվեն ամենակատարելագործ-
ված և ժամանակակից մեքենաների ներքին արտադրությամբ:

Ժողովրդատնտեսության տեխնիկական վերակառուցման կարեվո-
րագույն տարր հանդիսանում և նորագույն եներգետիկ բազայի ստեղ-
ծումը, վոր պետք և հիմնված լինի երկտրիֆիկացիայի ամենալայն
կիրառման վրա՝ արդյունաբերության ու տրանսպորտի ասպարիզում,
երկտրոններգիայի աստիճանաբար արմատացման վրա՝ գյուղատնտե-
սության ասպարիզում, ընդ վորում պետք և ոգտագործվեն ջրային ե-
ներգիայի հսկայական ռեսուրսները, հիմնական և տեղական ավա-
ղանների, քարածխի հանքերի բնավայրերը, վառելանյութի տեղական
տեսակները (տորֆ, թերթաքարեր):

Կոնֆերանսի անպայման անհրաժեշտ և գտնում, վորպեսզի 1937
թվին արտադրվի առնվազն 100 միլիարդ կիլովատ Ժամ երկտրոններ-
գիա 1932 թվի 17 միլիարդի փոխարեն, վորպեսզի ածուխ արտադրվի

առնվազն 250 միլիոն տոնն 1932 թվի 90 միլիոնի դիմաց և նավթի հա-
նույթը ավելացվի առնվազն $2\frac{1}{2}$ —3 անգամ:

Համ. Կ(բ) 17-րդ կոնֆերանսի գտնում և, վոր ժողովրդա-
տնտեսության կարևորագույն ճյուղերի նկատմամբ յերկրորդ հնգամ-
յակում պետք և դրվեն հետևյալ խնդիրները.

ա) Անվ մետաղագործության ասպարիզում յեղևել հետևյալից՝
1937 թվին ձուլել առնվազն 22 միլիոն տոնն չուգուն, ապահովելով
մեքենաշինության համար անհրաժեշտ վորակավոր պողպատների բաց-
թողումը, վորալիս նպատակով կիրառել և մետաղագործության լի-
կատար տեխնիկական վերակառուցումը, կատուցելով նոր գործարան-
ներ, դեղնով նոր ուժեղ սարքավորում, ուշի ուշով պատրաստելով
հումքը, արմատավորելով երկտրական պրոցեսները և ոգտագործելով
կողմնակի նյութերը:

բ) ԳՈՒՆԱՎՈՐ ՄԵՏԱՂԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ հնգամյա-
կի ընթացքում ոգտագործելով սերեկցիոն Փլոտացիան, փոշիացած
հանքերի ձուլման մեթոդները, հումքի նոր տեսակները և այլն, — պը-
դինձ, արձիձ, ցինկ, ալյումին և հաղվադյուտ տարրեր ձուլել յերկրի
պահանջների լրիվ բավարարման համար անհրաժեշտ չափերով:

գ) ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ լրիվ
վերացնել ամբողջությամբ առած ժողովրդատնտեսության պարզացման
տեմպերից հետ մնալը: Հատուկ ուշադրություն դարձնել հիմնական
քիմիայի զարգացման և ամենից առաջ պարարտանյութերի — արտա-
դրության վրա, այդ նպատակով ապահովելով գործարանների վերա-
սարքավորումը և նոր շինարարության համակողմանի ծավալումը:

դ) ՅԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ կիրառել
յերկաթուղային տրանսպորտի արմատական վերակառուցումը, ծավա-
լելով առնվազն 25—30 հազար կիլոմետր նոր յերկաթուղիների կա-
ռուցում, կատուցելով մի քանի տասնյակ նոր կամուրջներ գլխավոր
ջրուղիների վրա, գործածության մեջ դնելով ուժեղ չողեկառքեր և
մեծ տարողություն ունեցող բեռնատար վաղոններ, ծավալելով երկ-
տրիֆիկացիան մի շարք յերկաթուղիներում, լայնորեն կիրառելով ավ-
տոմատիկ կցումը, ավտոմատիկ նախադուլացումը (ավտո-բլոկիրով-
կա), ջերմատարները: Յերկաթուղային տրանսպորտի զարգացումը
պետք և ապահովի տնտեսության վերելքի արագացումը մի շարք ջր-
ջաններում և աղպային հանրապետություններում, վորոնց պահանջնե-
րն անցյալում միանգամայն անբավարար են սպասարկվել:

ՋՐԱՅԻՆ ՏՐԱՆՍՊՈՐՏԻ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ կիրառել ծովային և դե-
տային նավատորմի վերակառուցում, նոր ջրուղիների բացում և գո-
յություն ունեցող ջրուղիների բարելավում, սարքավորված գետային
և ծովային նավահանգիստների շինարարություն:

ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ, ԽՃՈՒՂԱՅԻՆ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՑԵՎ ԱՎՏՈ-

ՄՈՒԲԻԼԻԶԱՑԻԱՅԻ առաջարկելով ապահովել զարգացման անվերջ արագ տեմպ, քան տրանսպորտի մյուս տեսակների մտադարձում:

ՈՐԱՅԻՆ ՀԱՂՈՐԻԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ զարգացնել բոլոր հիմնական ուղղություններով, համարելով այն հեռավոր շրջանների և խոշոր արդյունաբերական կենտրոնների հետ կապ պահպանելու կարևորագույն միջոցներից մեկը:

Մեծապես զարգացնել կապի բոլոր տեսակները և մանավանդ ռադիոն:

յ) Թեթև և արդյունաբերություն և սննդամթերքային և սնունդամթերքային արտադրություն, որոնց զարգացնել կարևորագույն ճյուղերի արտադրությունը, դրա հիմք դարձնելով խոշոր մեքենայական խողովակաշինության ստեղծումը, գյուղատնտեսական հումքային պատվանդանի նշանակալից ընդարձակումը և ապահովել յուրաքանչյուր շնչի սպառման նորմայի լիարժեքությունը, անհրաժեշտաբար ուժեղացնելով թեթև և սնունդամթերքային արտադրության զարգացումը նոր շրջաններում, այն է գյուղատնտեսական հումքի արտադրության շրջաններում:

ԱՆՏԱՌԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ, վորոն ունի բացառիկ նշանակություն ամբողջ շինարարության համար, ապահովել աճման պատշաճ տեմպեր և մեքենայացման կիրառում:

զ) ՄԱՆՐ ՏՆԱՅՆԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ, արդյունաբերական կոոպերացիան պետք է զգալի չափով ուժեղացնի լայն սպառման առարկաների արտադրությունը և ծավալի այն արհեստներն ու արտադրությունները, վորոնք սովորական են արդյունաբերությունն ու գյուղատնտեսությունը, դրա համար լիովին կոոպերացման լենինգրադյան մանր տնայնագործական արդյունաբերությունը:

ե) ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ իրականացնել սոցիալիստական վերակառուցման ավարտումն այնպիսի հաշվով, վորպեսզի մեքենայատրակտորային կայանների ցանցն ընդգրկի բոլոր կոլտնտեսությունները և հիմնականում ավարտեն գյուղատնտեսական արտադրությունն մեխանիզացիան:

Կոլտնտեսությունների կազմակերպչական, տնտեսական ամրապնդման և կոլտնտեսական մաստանների սոցիալիստական վերադաստիարակության խնդիրը պետք է կազմեն ուղարկության կենտրոնական նախ յերկրորդ հնգամյակում:

Խորհանտեսությունները պետք է ընդարձակեն իրենց արտադրությունը բոլոր գծերով, դրանց թվում նաև տեխնիկական մշակութային և անասնապահության գծով, ուժեղացնեն իրենց դերը, վորպես արտադրության սոցիալիստական կազմակերպման, գյուղատնտեսության ապարիթում մեքենայական տեխնիկայի և ժամանակակից աղբյուրների ու գործունեության բոլոր նվաճումների կիրառման որինակ:

ԱՆՍՆԱԳԱՀՈՒԹՅԱՆ ԱՍՊԱՐԻԶՈՒՄ, յերկրորդ հնգամյակում

պետք է այնքան ավելացնել հումքի քանակը և ապրանքային արտադրանքը, վորպեսզի այդ համապատասխանի անասնապահության պրոդյուկտը իՍՀՄ-ում հիմնականում լուծելուն, ինչպես այդ բանին հասավ կուսակցությունն առաջին հնգամյակում հացահատիկային պրոդյուկտի նկատմամբ:

Բամբակի և վուշի նկատմամբ ապահովել ընդհանուր արտադրանքի առնվազն կրկնապատկում, իսկ չաբարի ճախդեղի նկատմամբ՝ յետապատկում:

Այս բոլոր ձեռնարկումները գյուղատնտեսության ապարիթում պահանջում են հացահատիկային տնտեսությունների հետագա ել ալելի արագ բարձրացում, այն հաշվով, վորպեսզի հացահատիկային արտադրանքը յերկրորդ հնգամյակի վերջին համարի առնվազն 1300 միլիոն ցենտների: Ուստի յերկրորդ հնգամյակի կենտրոնական խնդիրը պետք է լինի՝ վնասաբար բարձրացնել կոլտնտեսական ու յոգիտնտեսական արտերի քաղաքականությունը, բայց յիկորին լուծել յերաշխի դեմ պայքարելու հարցը:

2. Ժողովրդական տնտեսության տեխնիկական յիսկատար վերակառուցման խնդիրների իրականացումն անխնայությամբ պետք է մեր տնտեսական կադրերի կողմից տեխնիկային սերտագնացելու գործի հետ, բանվորներից և գյուղացիներից սեփական տեխնիկական յնտելիգենցիայի նոր լայն կադրերի ստեղծման հետ, աշխատավորների ամբողջ մասնայի կուլտուրական մակարդակի մշակման բարձրացման հետ: Խորհրդային Միության մեջ տեխնիկական կադրերի քանակական աճումը վուշ միլիարդով չպետք է նվազանցի նորանց գիտական վորակավորման հարցի նշանակությունը, այն հարցի նշանակությունը, վոր նորանց պարտավոր են համապատասխան չափով յուրացնել համաշխարհային գիտության և տեխնիկայի բոլոր հիմնական նվաճումները: Տեխնիկական կադրերի պրոդյուկտը լուծումը կարևորագույն տարրն է բայց յիկորին յիրականացնելու համար կուլտուրական հեղափոխության յնտելիգենցիայի, հաջող կառուցելու սոցիալիզմը մեր յերկրում: Աղբյուրական ընդհանուր դրագիտության յիրականացումն ամեն կերպ արագացնել, տեխնիկական կրթության ամբողջ գործն ամենաարագ կերպով բարձրացնել, իՍՀՄ-ում գիտությունը զարգացնելու համար պետության աջակցական աջակցությունն ուժեղացնելու, — այդպիսին են այն մոտադա յնտելիգենցիայի, վորոնք մեր յերկրում սոցիալիզմ կառուցելու ընդհանուր յնտելիգենցիայի բաղադրուցից մասն են կազմում:

3. Ժողովրդական ամբողջ տնտեսության բայց յիկյան տեմպ հաղորդելու, լայն գործառնության առարկաների նկատմամբ քաղաքի և գյուղի հոմ մասնաների պահանջներին ալելի լավ բավարարելու համար առաջնակարգ նշանակություն ունի ապրանքաշրջանառություն

ծավալումը: Ասորանքաշրջանառության, նախ և առաջ մանրածախի ծավալումը, տնտեսաշարի սկզբունքի արմատացումը տնտեսական ամբողջ նշխատանքում կարևորագույն անգամներ են՝ հայտարարելու մեր տնտեսության մեջ գոյություն ունեցող և դեռևս չգտազգայնացվող ներքին հակադասական ուժերի մեծությունը, վերոհիշյալ կոնստիտուցիոնալ կոնստիտուցիոնալ անմասն, արագացնելու սոցիալիստական կոնստիտուցիոնալ անմասն և գերանման իսկ կամրացնելու սոցիալիստական ամբողջ շինարարության նշանակալի թաղան: Դրա հետ միասին, միմիայն ասորանքաշրջանառության ծավալման հիման վրա հնարավոր է ե՛լ ավելի արագորեն բարելավել բանավորներին ու գյուղի աշխատավորներին արդյունաբերական ապրանքներ և գյուղատնտեսական մթերքներ հալթալթելու գործը, վերի համար իր հերթին անհրաժեշտ է ամեն կերպ ընդարձակել խանութների, կրպակների և ամբողջ առևտրական ցանցը, տեխնիկական անհրաժեշտ վերականգնման յենթարկելով արդ. ցանցը: Միմիայն արդ. հիման վրա հնարավոր է նախապատրաստել ապրանքների նորմավորված վաճառման վերացումը, փոխարինել կենտրոնացած բաշխման սխեման ծավալուն խորհրդային առևտրով:

Դրա հետ միասին կոնֆերանսը չեչտում է, վոր հակաբաշխելիկյան բնույթ ունեն այն «միջ» փրպները, թե անհրաժեշտ է անցնել «մթերքների փոխանակմանը», թե արդեն սոցիալիզմի կառուցման սովյալ աստիճանում, «փողը մահանում է»: Մյուս կողմից կոնֆերանսն ընդգծում է, վոր կուսակցության քաղաքականության և բանվոր դասակարգի շահերի հետ միանդամայն անհամադրելի յե տնտեսաշարի սկզբունքի բուրժուական-նեպոլիտանական խեղաթյուրումը, վորի արտահայտությունն է համաժողովրդական պետական դեպարտների վատնումը, հետևապես նաև սահմանված տնտեսական պլանների վիժեցումը:

Բանվոր դասակարգը սոցիալիզմի նոր հաջողությունները կապահովի միայն պայքար մղելով կապիտալիզմի մնացորդների դեմ, անդուք հակահարված տալով կործանվող կապիտալիստական տարրերի դիմադրությունը, հաղթահարելով աշխատավորության մեջ նկատվող բուրժուական և մանր-բուրժուական նախապաշարումները, համատաշխատանք կատարելով նրանց սոցիալիստական վերագոտարարման համար:

Այդ նշանակում է, վոր հետագայում ևս անխտապելի յե դասակարգային պայքարի սրումը առանձին մոմենտներում, հատկապես առանձին շրջաններում և սոցիալիստական շինարարության առանձին բնագավառներում, վորը դրա հետ մեկտեղ ընդգծում է աշխատավորության առանձին խավերի ու խմբերի վրա բուրժուական ազդեցու-

թյունների մնալու, իսկ վորոշ դեպքերում նաև ուժեղանալու անխտապելիությունը, արդենտարիատին խորթ դասակարգային ազդեցությունները դեռ յերկար ժամանակ բանավորների և անգամ կուսակցության մեջ թափանցելու անխտապելիությունը: Այդ նկատառումով կուսակցության առաջ խնդիր է դրվում ամրացնել արդենտարական դիկտատուրան և ել ավելի ծավալել պայքարն ընդդեմ ուղորտունիզմի և հատկապես աջ թեքման, իրեն սովյալ շրջանի գլխավոր վտանգի:

Գյուղատնտեսության լիակատար կոլեկտիվացումը, պետական գյուղատնտեսական խոշոր ձեռնարկությունների աճումը, խորհրդային սոցիալիզմի և կոլտնտեսությունների զինավորումը մեքենայական առաջավոր տեխնիկայով, վորն իրարես դյուղատնտեսական աշխատանքը դարձնում է արդյունաբերական աշխատանքի մի տեսակ, տրանսպորտային կապի զգալի ամրացումը, արդյունաբերության և գյուղատնտեսության միջև ասորանքաշրջանառության ամրացումը, պայմաններ են ստեղծում լիովին վերացնելու քաղաքի և գյուղի հակադրությունը:

Յերկրորդ հնգամյակի շրջանում ազգային հանրապետություններում և մարզերում սոցիալիստական տնտեսության արագ աճումը պայմանավորում է ազդեցությունների տնտեսական և կուլտուրական հետամնացության վերացումը, վորոնք ժառանգություն են մնացել ցարական, դադլիթային-կապիտալիստական ուժից:

ԽՍՀՄ-ն տեխնիկական տեսակետից 2-րդ հնգամյակում գրավելու յե առաջին տեղը Յեվրոպայում: Առաջին հնգամյակում ծավալված այն աշխատանքը, վորի նպատակն է ԽՍՀՄ-ն մեքենաներ և սարքավորումներ մոծող յերկրից վերածել ինքնուրույն կերպով մեքենաներ ու սարքավորում արտադրող յերկրի, կալարավի և վերջնականապես հեպահանովի ԽՍՀՄ-ի համար տնտեսական ինքնուրույնություն, վորը ԽՍՀՄ-ն կպաշտպանի համաշխարհային կապիտալիստական տնտեսության և վերաբարը լինելուց» (Համկ(բ) 16-րդ համագումար):

Այս ամենը ԽՍՀՄ-ի համար հնարավորություն կստեղծի արդեն իսկ յերկրորդ հնգամյակում հասնել և անցնել տեխնիկական-տնտեսական տեսակետից առաջավոր կապիտալիստական յերկրներին մի շարք տնտեսական ճյուղերում:

Ամենախորունկ ճգնաժամը կապիտալիզմի յերկրներում—ամենատույը ապացույցն է կապիտալիստական աշխարհի մոտալուտ խորտակման համար: Սոցիալիզմի հաջողությունները ԽՍՀՄ-ում—լավագույն ապացույցն են այն գերազանցության, վոր ունի սոցիալիստական սխեման կապիտալիստական սեստեմի հանդեպ:

Կապիտալի յերկրներում—արտադրության ազետալի անկում, գործարանների մատայական սեղմում ու դադար, արտադրողական ուժերի անելու քաղաքում: ԽՍՀՄ-ում—արտադրության վիթխարի ու

անշեղ աճում, ֆորբիլիաների, վիթխարի գործարանների, նոր հանքահորերի և ելեկտրական կայանների ալեկլի ու ալեկլի ծավալուն շինարարություն, արտադրողական ուժերի աճման տյալիսի աեմալ, վոր անհատանելի յե կտալիտալիզմի համար:

Կապիտալիստական պետություններում—միլիոնների ամենաանողոր գործադրելություն և գյուղի բազմամիլիոն մասսաների ծայրահեղ աղքատացում: Սորհրդային Միության մեջ—գործադրելության լիակատար վերացում և աղքատության վոչնչացում, յոթամյա բանվորական որ գործարաններում և քաղաքի ու գյուղի աշխատավոր մասսաների բարեկեցության անշեղ աճում:

Սյա ամենն էլ ալեկլի մեծ չափով ՍՍՀՄ-ն դարձնում է ձգող կենտրոն բոլոր յերկրների բանվորների և ամբողջ աշխարհի ճնշվածների համար: Սորհրդային Միության հեղափոխականացնող նշանակությունն անկասկած է, ՍՍՀՄ-ն ամբանում է իրբե միջադպին սոցիալիզմի բաղա:

Համկ(բ)կ 17-րդ կոնֆերանսը հաստատ համոզված է, վոր յերկրորդ հնդամյակի հիմնական առաջադրությունները վոչ միայն կկատարվեն, այլև կգերադասարվեն, վոր համապատասխան ձևով կապահովվի իրական, կոնկրետ անտեսական ղեկավարությունը և վճռական սրայբարը բյուրոկրատիզմի դեմ բանվոր դասակարգի բոլոր կազմակերպությունների կողմից, վոր յերկրորդ հնդամյակի խնդիրների իրագործման համար անհրաժեշտ աշխատանքի արտադրողականության բարձրացումը կապահովվի ՍՍՀՄ-ի աշխատավորության կողմից, վոր սոցմբցման և հարթածացնության մասնակիցների շարքերը կխտանան որ առ որ:

Կոնֆերանսն անխախտ համոզված է, վոր բանվոր դասակարգը և կոլտնտեսական մասսաները կունենան հանձնա կուսակցական, կոմյերիտական և արհեստակցական կազմակերպություններ՝ յերկրորդ հնդամյակի իրագործման համար մզվելիք հաղթական սրայբարի բայլելիկյան կազմակերպիչներ ու ղեկավարներ:

Կոնֆերանսն անհրաժեշտ է համարում անհաղաղ ծավալել կուսակցական, խորհրդային, անտեսական, կոոպերատիվ, արհեստակցական և կոմյերիտական կազմակերպությունների աշխատանքը՝ ամենաարագ կերպով մշակելու յե կրող հնդամյա սլանը և զնելու կուսակցության հերթական համառոտագրի յ հաստատություն:

1939. - 16

ԳԽԽԸ 15 ԿԱԳ. (1 1/2 Վ.)

-30-

11

36184

РЕЗОЛЮЦИИ XVII КОНФЕРЕНЦИИ ВКП [6]

Госиздат ССР Армении
Эривань—1932